

«Илимий-техникалык олимпиадасы жөнүндө» жобо

1. Жалпы жоболор

1.1. Илимий-техникалык олимпиадасы жөнүндөгү бул жобо (мындан ары - Олимпиада) Олимпиаданы уюштуруу жана өткөрүү, анын жеңүүчүлөрүн жана байге ээлерин аныктоо тартибин аныктайт.

1.2. Олимпиаданын маанилүү миссиясы адамзат цивилизациясынын жашоосунда инженердик негиздерди демонстрациялоодо, өлкөнүн окуучуларын техникалык чыгармачылыкка жана инженердик билим берүүгө шыктандыруудан, жаштарда техникалык ой жүгүртүү стилин өнүктүрүүдөн, заманбап жаштардын жамаатта иштей билүүсүн тарбиялоодон турат.

1.3. Олимпиада бир катар предметтердин комплекси боюнча өткөрүлөт: физика, техника, технология. Олимпиаданын профилине туура келүүчү предмет – физика. Олимпиаданын тапшырмасы өзүнө колдонмо механиканын машина куруунун, техникалык термодинамиканын, туруктуу жана өзгөрүлмөлүү токтун чынжырчасынын электротехникасын, заманбап технологиянын элементтерин, аткаруучулук механизмдерди программалоо жана башкарууну, техника жана технологияны өнүгүү тарыхы боюнча маселелерди камтыйт. Олимпиаданын тапшырмалары айкын чагылдырылган инженердик багыттарга ээ, бирок физика, математика, информатика, химия жана башка табигый предметтер боюнча мектеп программасынын татаалдыгынан туруп, заманбап окуучуну өнүктүрүү деңгээлинде берилген.

1.4. Конкурса Кыргыз Республикасынын жана чет өлкөлөрдүн 10 жаштан 18 жашка чейинки окуучу жаштары катышат (окуучулар, мектептен тышкары кошумча билим берүү мекемелеринин тарбиялануучулары).

1.5. Кызыккан катышуучулар жыйынтыктоочу турга эки команданы чыгарат: жаштардын – команданын курамына **14 жаштан 18 жаштагылар кирсе** жана өспүрүмдөр – команданын курамына **10 жаштан 13 жаштагылар кирет**. Команданын курамына сунушталган топтордун чегинде ар кандай жаш курактагы окуучулардан турган 4 адамга чейин кире алат.

Ушундай түрдө, өз ара окутуунун салттары, тажрыйба алмашуунун жана ар кандай жаш курактагы жана ар кандай даярдыктагы жаштардын баарлашуусу; катышуучулардын мыкты жетишкендиктерин өткөрүп берүүчүлүгү жана долбоор үстүндө иштөөнүн келечеги камтылат.

2. Конкурстун уюштуруучулары

1. Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги;
2. «Алтын түйүн» Балдардын республикалык инженердик-техникалык академиясы

3. Өнөктөштөр

- Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы;
- Кыргыз Республикасынын Экономика жана монополияга каршы саясат министрлиги;
- Бишкек ш. мэриясы;
- И. Раззаков ат. Кыргыз мамлекеттик техникалык университети;

- Б.Ельцин ат. Кыргыз–Россия Славян университети.

4. Олимпиаданы уюштуруу жана өткөрүү тартиби

4.1. Олимпиада эки этапта өткөрүлөт: тандоо жана жыйынтыктоочу. Олимпиаданын тандоо этабы аймактар боюнча өтүп жаткан жылдын февраль айына чейин өткөрүлөт. Жыйынтыктоочу өзүнүн жеке катышуусу менен өткөрүлөт. Жыйынтыктоочу этаптын мөөнөтү жана өткөрүлө турган жери жөнүндө тандоо этабынын катышуучу-жеңүүчүлөрү билдирилет.

Олимпиаданын тандоо туру эки багыт боюнча өткөрүлөт. Биринчи этап - теориялык, экинчи - практикалык. Тандоо этабында иштерди баалоо эксперттик комиссиянын мүчөлөрү тарабынан өткөрүлөт. Тандоо турунун жеңүүчүлөрү жыйынтыктоочу этапка катышууга сунушталат. Эмгектердин авторлору уюштуруу комитети тарабынан чакыруу алышат.

Олимпиаданын жыйынтыктоочу этабы өтүп жаткан жылдын күчтүүнүн күчтүүсү болгон командасын аныктоонун үч этабын караштырат. **Теориялык этапта баяндама, «Илимий-техникалык темага үй тапшырма»** темасында өтүп жаткан үчүн массалык маалымат каражаттарында («Кутбилим гезитинде же «Алтын түйүн» БРИТАнын www.rdita.kg сайтында) алдын ала жарыяланган презентация аркылуу аныкталат. Баяндаманын, презентациянын жана башка илимий-изилдөөчүлүк иштердин мазмуну 50 машинкада жазылган барактан ашпоого тийиш, ага сүрөттөр, схемалар, таблицалар, графика жана фотографиялар кирет (иллюстрациялык материал А4 же А3 форматында берилет). Текст кийинки бөлүктөрдү камтыйт: киришүү (түшүндүрмө берүүчү бөлүгүн, долбоордун актуалдуулугун негиздемесин, маанисин, проблеманын коюлушун, максатын, милдетин жана изилдөөнүн методдорун туюндурулушун, гипотеза эмнеден тургандыгын, илимий жаңычылдыгын камтыйт), негизги мазмуну, конструктордук жана технологиялык чечимдер, жыйынтыктар жана практикалык сунуш-көрсөтмөлөр, жыйынтыктар; адабияттардын тизмеси, тиркемеси. Команданын аткарылган тапшырмасы бекитилген критерийлерге ылайык баллдын саны аркылуу бааланат. Теориялык тур Симпозиум формасында өтөт.

Жыйынтыктоочу турдун экспресс этабында командаларга бирдей куралдардын, шаймандардын жана конкурстук тапшырманын макеттеринде, моделдеринде колдонулуучу материалдар топтому белгиленген убакыт ичинде жоопторду берүүгө, техникалык проблемалуу темага болгон идеяларга колдонуу үчүн берилет.

Практикалык этапта илимий-техникалык тема боюнча «моделди иштеп чыгуу үчүн үй тапшырманын» чегинде аткарылганды коргоо каралат, ал массалык маалымат каражаттарында өтүп жаткан жылда алдын ала жарыяланат («Кут билим» гезитинде же «Алтын түйүн» БРИТАнын www.rdita.kg сайтында).

Долбоорлорду коргоо командалар тарабынан эл алдында, ачык талкуу үстүндө өткөрүлөт. Чыгып сүйлөп жаткандарга бардык катышуучуларга жана калыстарга баяндаманын темасы боюнча гана суроо берүүгө жол берилет. Аткарылган долбоорлор, моделдер, макеттер жана аларды жактоонун деңгээли баллдардын санына жараша тапшырмалардын критерийлерине бекитилгендерге ылайык бааланат. Конкурстук тапшырманын тапшырмасынын темасын уюштуруу комитети жыл сайын алмаштырат.

Долбоорлор милдеттүү түрдө долбоордун техникалык-экономикалык жактан негиздемеси, ушул сыяктуу чечимдерди патенттелген изделиши берилген коштомо документацияны камтууга тийиш.

Аймактык мелдештердин, чет өлкөлүк командалардын катышуучу командалары-жеңүүчүлөрү катышат. Аткарылган долбоорлор, моделдер жана макеттер тапшырмаларга белгиленген критерийлерге ылайык баллдардын саны менен бааланат, топтолгон баллдар баллдар менен суммаланат, алар теориялык жана экспресс этаптын конкурстук тапшырмаларын аткарууда алынган.

Конкурстун жеңүүчүлөрү жана байге ээлери ар бири жаш курагына ылайык тийиштүү түрдө дипломдор жана байгелер менен сыйланат (жаштар жана өспүрүмдөр лигасы боюнча), Илимий-техникалык олимпиаданын атайын Өтмө кубогу менен баллы боюнча көбүрөөк топтогон аймак сыйланат. Өтмө кубок бир жыл бою жеңүүчүдө сакталат, ал кийинки жылы биринчи орунду алган командага тапшырылат. Эгерде 3 жыл бою бир эле аймак жеңе турган болсо, бул өткөрүп берүүсүз жеңүүчүлөрдө өтмө кубок калат деген укук берилет. Конкурстун бардык катышуучуларына сертификаттар тапшырылат.

5. Конкурска катышуунун шарттары

Конкурска катышуу үчүн табыштамалар, баяндамалар жана башка илимий-изилдөөчүлүк эмгектер, ошондой эле үлгү, макеттер, моделдер ж.б. түшүндүрмөсү кийинки дарек боюнча жөнөтүлөт: 720017, Бишкек ш., Манас пр., 1, т.: (0312) 31-58-47, 31-58-82.

Финалга катышууга чакыруу сунушталган эмгектер жана материалдар эксперттик комиссиянын баалоосунан жана тандоосунан кийин гана жөнөтүлөт. Конкурсту уюштуруучулары жыл сайын конкурска катышуу үчүн квотасын белгилешет.

Табыштаманын формасы

1. Катышуучунун (катышуучулардын) аты, фамилиясы.
2. Жетекчилердин аты-жөнү.
3. Аймагы, уюму, классы, тобу.
4. Долбоордун аталышы.
5. Продуктун түрү (макет, экспонат, модель, буюм, изилдөөчүлүк долбоор, электрондук версиясы).

Долбоорго карата аннотация (долбоордун мазмуну жана маанилүүлүгү; тапшырманы чечүүнүн ыкмасы; күтүлүп жаткан эффект).

6. Долбоорду (ишти) тариздөөгө карата талаптар:

6.1. Иштин теориялык бөлүгү конкурска терилген түрдө, папкада же мукабаланган түрдө (A4 форматындагы баракта), жана электрондук түрдө флешкада же компакт-дискте сунушталууга, же алдын ала уюштуруу комитетинин электрондук почтасына жөнөтүлүүгө тийиш.

6.2. Иштин титулдук барагы кийинки маалыматтарды камтууга тийиш: иштин аталышын, фамилияны, атын, атасынын атын, автордун (авторлордун) туулган күнүн, долбоордун (иштин) аткарылган жылын, почта индексин, почтасынын толук дарегин, телефондорун (шаарды коду менен), электрондук почтанын дарегин, факсын, долбоорду аткаруучу окуп

жаткан уюмдун, мекеменин атылышын, чыгармачыл жамааттын аталышын (жамааттык иштер үчүн), фамилиясын, атын, атасынын атын, жетекчисинин кызматын.

6.3. Иштин аннотациясы (моделдин, макеттин, түзүлүштүн) иштин көлөмүн, таблицалардын санын, сүрөттөрдүн, иллюстрациялардын, пайдаланылган адабияттардын булактарын жана тиркемелерди санын көрсөтүү менен 1 машинкада басылган баракта иштин мазмунун тезис түрүндө баяндалышын камтууга тийиш.

6.4. Экспонаттардын габариттери 100 x 200 см ден, салмагы - 50 кг дан ашпоого тийиш. Графикалык иштер (каалаган аткарылган техникада) 40 x 60 см ден ашпаган өлчөмдө сунушталат. Видеороликтердин жана мультфильмдердин узактыгы 5-10 мүнөттөн узак болбоого тийиш.

6.5. Колдонуудагы моделдердин, макеттердин, түзүлүштөрдүн электрдик кубат алуусунун чыңалуусу 42 Вольттон ашпоого тийиш (өнөр жай кубат алуусунун стандарттуу мааниси).

7. Иштерди баалоонун критерийлери

Ишти баалоонун жүрүшүндө компьютердик, маалыматтык технологиялар пайдаланылган экспонаттарга жана эмгектерге, иштин жаңычылдыгына жана актуалдуулугуна, долбоорду иштеп чыгууга болгон чыгармачыл мамилеге, проблеманы иштеп чыгуунун тереңдигине, окуучулардын аткарылган ишке катышуу деңгээлин, жыйынтыктардын илимий жана практикалык маанисине, ишти тариздөөнүн сапатына жана дизайнына, көрсөтмөлүү материалдын болушуна жана сапатына, аткаруунун оригиналдуулугуна, заманбап технологиялардын жана конструктордук чечимдердин экспонаттарды даярдоодо колдонулушуна, долбоордун конкурстун финалда жакталышына (материалдын берүүнүн тактыгына, тыянактардын аргументтелишине, суроолорго берилген жоопторго) артыкчылык берилет.

8. Жыйынтык чыгаруу жана жеңүүчүлөрдү сыйлоо

8.1. Тандоо этаптарында иштерди баалоо эксперттик комиссиялардын мүчөлөрү тарабынан өткөрүлөт.

8.2. Финалга өткөн иштерди баалоо конкурстун уюштуруу комитети тарабынан түзүлгөн компетенттүү калыстар тобу тарабынан өткөрүлөт. «Илимий-техникалык олимпиада» конкурсунун калыстар тобунун курамына конкурска келип түшкөн эмгектердин өзгөчөлүгүнө жараша окумуштуулар, адистер, жогорку окуу жайларынын окутуучулары, окуучулардын техникалык чыгармачылык окуу жайларынын мугалимдери, уюмдардын, өнөр жай ишканаларынын адистери чакырылат.

8.3. Конкурстун жыйынтыгы массалык маалымат каражаттарында же «Алтын түйүн» БРИТАнын (www.rdita.kg) сайтына жарыяланат.

8.4. Конкурстун жеңүүчүлөрү жана байге ээлери тиешелүү дипломдор жана акчалай сыйлыктар менен сыйланышат. Жыйынтыктоочу этаптын бардык катышуучуларына сертификаттар тапшырылат.

8.5. Байгелүү орундарды ээлеген эмгектер «Алтын түйүн» БРИТАнын интернет сайтында жана башка тематикалык көргөзмөлөрдө, Кыргыз Республикасынын мезгилдүү басылмаларында жарыяланат.

ЭСКЕРТҮҮ

Интернеттен көчүрүп алынган диссертациялар, баяндамалар, рефераттар менен конкурска катышууга жол берилбейт.

Байланыш маалыматтары:

«Алтын түйүн» Балдардын республикалык инженердик-техникалык академиясы

т.(0-312)31-58-47;31-58-18, ф.(0-312)31-58-47 rdita.at@gmail.com